

Remanifestacja w sprawie uchwał ziemian sanockich dotyczących dystrybucji pogłównego żydowskiego

Sanok, 8 VI 1754

Józef Malicki stolnik sanocki w imieniu ziemian sanockich manifestuje przeciw fałszywym manifestacjom w sprawie podjętych przez ziemian sanockich uchwał. Ziemianie w odpowiedzi na skargę gminy i rabina sanockiego o nadużycia popełnione przez kahał i rabina leskiego uznali jedynie, że za wybieranie pogłównego żydowskiego powinien odpowiadać rabin sanocki a nie rabin z Leska, nie wprowadzali natomiast żadnych zmian w wysokości podatku

Źródło: CGIA Kijów, Fond 49 [Arch. Potockich z Tulczyna], op. 2, sp. 2882, s. 80r-84v. Ekstrakt z akt grodzkich sanockich

Actum in castro Sanocensi sabbatho post festa Solennia Sacri Pestecosten proximo AD 1754

Do urzędu i akt niniejszych grodzkich starościńskich sanockich przyszedłszy osobiście wielmożny Józef z Malic Malicki stolnik ziemi sanockiej jak prędko o zanesionych do akt niniejszych manifestach, tak przez JMPanów Antoniego Wyczółkowskiego JW. IMPaństwa Ossolińskich¹ małżonków chorążych nadwornych koronnych plenipotentą, tychże pryncypałów swoich imieniem czyniącego, jako niemniej wielmożnych i urodzonych Adama, Jerzego i Jana Cieszanowskich, Józefa Konieckiego, Wojciecha Łobarzewskiego, Stanisława Strzeleckiego, dóbr JW chorążych nadwornych arendownych dzierżawców tudzież Franciszka Jurkowskiego, Jana Remera, Jakoba Osuchowskiego [s. 80v] i Antoniego Żurowskiego, do podobnego manifestu wspomnionego JMPana Wyczółkowskiego vicesgerenta mielnickiego JW chorążych nadwornych plenipotentą, zaproszonych i consulto sprowadzonych, dowiedział się i do sprawiedliwego remanifestowania się na niesłuszne przez przerzeczonych ichmościów zarzuty, tak od JW JMPana kasztelana sanockiego² i z antenatów swoich i z godnych zasług własnych nie tylko w tutejszej ziemi, ale w całej Ojczyźnie doskonale akredytowanego, jako też wielmożnych IMPanów chorążego³, podczaszego⁴, podstolego⁵, podwojewodzego⁶ sanockich tudzież innych wielmożnych i urodzonych ichmościów ziemian na instrumencie pewnym sub actu kongresu ziemi sanockiej napisanym podpisanym, usilne odebrał obligacje i wyraźne pozwolenie, tak zaraz swoim i wyżej wspomnianych JW senatora i wielmożnych ichmościów urzędników i godnych ziemian imieniem solenny w niżej opisany [s. 81r] sens zanoszą manifest i remanifest, a to z tej przyczyny, iż JW kasztelan i wielmożni urzędnicy tudzież inni urodzeni tejże ziemi sanockiej obywatele zjechawszy się na czas per laudum generału wyszyńskiego naznaczony, to jest na poniedziałek pierwszy po święcie Najświętszej

Panny Gromnicznej w roku terażniejszym [4 II 1754] do Sanoka, a chcąc nie tylko publicznemu i per laudum wyrażonemu dogodzić interesowi, ale też dla doskonalszego ziemi porządku i prywatniejsze niektóre ad vota publica et vocem vetandi mniej należące desideria uspokoić, gdy po ułożeniu aukcyi czopowego nie tylko laudo prześwieznego generału, ale też kilkonastu konstytucyjami koronnymi pozwolonym, jeszcze in forma nienapisanym, jednak concordibus votis umówionym, niektórzy ichmość nie czekając zupełnego zakończenia^a kongresu, do domów swoich odjachali a JW kasztelan wespół z wielmożnemi [s. 81v] urzędnikami od synagogi sanockiej i rabina tamecznego takowe na kahał liski odebrał kwerymonije, że tenże kahał czyli rabin onegoż przywłaszczywszy sobie usum wybierania pogłównego żydowskiego takowe nie tylko w Sanoku, ale i po innych miasteczkach i wsiach ziemi sanockiej z mieszkańców i arendarzów czyni niepowinne ekstorsyje, że nie tylko ażeby tenże kahał liski miał się ustawioną przykładać pogłównego kwotą, ale insuper kilka tysięcy złotych z niegodziwego ma zysku wydzierstwa, przez co wszystkim wielmożnym i urodzonym dóbr dziedzicom i posesorom znaczna w arendach browarnych dzieje się krzywda i prowentów umniejszenie. Więc jako zapobieżenie takowym z ukrzywdzeniem innych występkom od primores terrae należeć powinno ani ta prywatna między Żydami pretensja bonum publicum tangere może i wotowania się uniwersalnego, które na kongresach etiam prawem zabronione, nie wyciąga, JW kasztelan sanocki inito z wielmożnemi urzędnikami [s. 82r] i przytomnemi ziemianami consilio, za rzecz słuszną uznał, aby rabin sanocki, jako w pryncypalnym ziemi naszej i grodowym mieście, mieszkający i na tym miejscu, na którym dyspozycyje per lauda czynione exequuntur, zawsze przytomny a nie rabin liski toż pogłównie żydowskie wybierał et eo nomine instrument osobny ręką swą tudzież wielmożnych urzędników i ziemian przytomnych podpisany temuż rabinowi sanockiemu absque universali et particulari całej ziemi praeiudicio i owszem takowemu jako wyżej oszukaniu obviando, wydać rozkazał. Ichmość zaś przerzeczeni manifestantes, a bardziej circumscriptores, przez swój zadać wazyli się manifest, jakoby JW kasztelan z wielmożnemi ziemianami sekretne czyli skryte (lubo w tak wielu osobach) sancita albo uchwały czynić miał, co jest przeciwko wyraźnej i oczywistej rzetelności, ponieważ przerzeczony instrument ani uchwały, ani aukcyi, ani [s. 82v] żadnego w sobie podatków jakowych nie zawiera umniejszenia, szczególnie tylko dla zapobieżenia fałszom i oszukaniom żydowskim tudzież doświadczenia onych rzetelnego rabinowi sanockiemu jest wydany, a co większa po

takowych niegodziwych manifestach JW chorążowie nadworni koronni ad instantiam tudzież niewiernej synagogi dziedzicznego miasta swego Liska pozew na prześwietny trybunał radomski niesłuszny JW kasztelanowi, wielmożnym urzędnikom i obywatelom ziemi sanockiej na kontempt honoru i nienotowanej wni-w-czem sławy nie w własnych posesyjach, ale jako vagabundis personis dla podstępu i kapcyi oczewistej, aby JW kasztelan i wielmożni urzędnicy mieszkaniem od Sanoka odlegli nie zaraz o pozwach takowych dowiedzieli się i do emundowania się pozwolonego nie mieli czasu, w kancelaryi sanockiej położyć rozkazali, o co przerzeczony wielmożny manifestant swoim i których wyżej [s. 83r] imieniem sensibilibiter et sollemnissime manifestuje się i remanifestuje, przyrzekając takową honoru leżyją i krzywdę tudzież przestąpienie praw ojczystych, ubi de iure venerit, windykować, salva eiusdem manifestationis melioratione.

a. W tekście: zakączenia.

- 1. Józef Kanty Ossoliński i Teresa ze Stadnickich.*
- 2. Jerzy Bukowski kasztelan sanocki.*
- 3. Antoni Bukowski chorąży sanocki, syn Jerzego Bukowskiego, od 1757 kasztelan sanocki*
- 4. Bogusław Błoński podczaszy sanocki*
- 5. Michał Ozoriusz Bukowski podstoli sanocki*
- 6. Przyp. Antoni Łaszewski podwojewodzi sanocki*

Na odwrocie: Magnificus Malicki dapifer terrae Sanocensi suo et totius terrae Sanocensi nomine contra Illustre Mgnificos Ossolińskie vexilliferos curiae Regni et alios manifestatus et remanifestatus in castro Sanocensi 1754 sabbatho post F. SS S. Pentecosten